

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

5 Explicantur aliqui casus, in quibus dubium, an interueniat sollicitatio
comprehensa in bullis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

nessej, lib. 12. q. 2. n. 23. Ioan. Salas de legib. tract. 14. disp. 21. sect. 4. n. 20. Cum ergo constitutio de sollicitantibus feminas loquatur, & favorabilis sit sacramento, ad viros sollicitatos extendenda est. Et confirmo. lex privilegium, & qualibet alia dispositio extendenda est ad causam, ubi est eadem, & maior ratio secundum facis probabilem sententiam, ut optime probat Rebellenus *1. lib. de obligat. inf. q. 6. sect. 4.* aliis relatis Salas *de legib. tract. 14. sect. 5. à num. 11.* Ioann. Sanchez *disp. 11. sect. 2. n. 12.* qui varios casus in confirmationem huius principij adducunt. Cum ergo huiusmodi constitutio maiori ratione procedat in sollicitantibus viros, quam feminas, cum delictum grauius sit, & eisdem rationis, efficitur sane esse ad huiusmodi crimen extendendam. Neque obstat bulla, & edita Inquisitorum tantummodo loqui de sollicitantibus feminas. Nam feminae exempli gratia appositae fuerunt, legesque attendunt ad ea, quae frequentius contingunt, eaque prohibent nominati *l. nam ad ea. ff. de legib. & per hanc patet responsio ad rationem dubitandi in contrarium adductam.*

PUNCTUM III.

An Confessarius sollicitans feminam, vel virum ad actus, solum venialiter inhonestos, denunciandus sit sub graui culpa.

1 *Affirmant aliqui.*

- 2 *Venialia peccata contra castitatem non sunt mortalia, tametsi in sacramento fiant.*
- 3 *Non obligatur sub graui culpa sic sollicitantem denunciare, quando constat penitentem de animo confessarij.*
- 4 *Satis est contraria rationi.*

1 **I**oan. Sanch. *disp. 11. sect. 2. n. 22.* cum Serephino à Freytag *quaest. 7. num. 33.* affirmat. Mouetur, quia tangere manum, vel mamillas feminae, digitos intorquere, vellicare in genere castitatis, peccata venialia sunt, quando ob solam delectationem absque vltiori fine, vel periculo pollutionis habentur, ut aliis allegatis docet Thom. Sanch. *lib. 9. de matrim. disp. 45. n. 1. 16. Salas 1. 2. tom. 2. q. 64. tract. 13. disp. 6. sect. 20. n. 146. cap. sect. 21. n. 149. Freytag 7. n. 28.* At si haec fiant in confessione ante, vel post immediatam, peccata mortalia sunt contra religionem ob indecentiam sacramento factam, sicut intra genus temperantiae leue peccatum esset modicum cibi sumere, et in ratione sacrilegij grauissimum esse, si illo sumpto ad Eucharistiam accederes.

2 Verum non caret difficultate haec doctrina. Nam ex iure naturali, & diuino peccata de se venialia in materia castitatis, eo quod fiant in sacramento Penitentiae, non redduntur mortalia contra religionem: aliis quodlibet peccatum veniale in materia iustitiae, humilitatis, & patientiae, factum in sacramento Penitentiae esset mortale sacrilegium, quod nemo concedit: cum reque iure naturali & diuino omnia prohibeantur. Restat ergo ut ex iure positivo haec prohibitio oriatur. At ex supradictis decretis Pij IV. Clementis VIII. & Gregorij XV. non fit aliqua specialis prohibitio de peccatis venialibus, sed solum prohibetur id quod de se malum, & inhonestum est; imò quia malum, & inhonestum est, idem prohibetur. Ergo si solum est malum, & inhonestum in ratione peccati venialis, in ratione peccati venialis prohibetur ob religionem. Sicut cum prohibetur percussio clerici ob reuerentiam ordini debitam, non prohibetur quilibet leuis percussio sub graui culpa, si leue sit; quia haec omnia prohibentur, quia mala sunt, & consequenter eo modo quo mala sunt, eo modo ob reuerentiam sacramento prohibentur. Adde, ex supradictis decretis Pontificum nequaquam colligi potest eos interdixisse, veniale contra castitatem, fieri mortale contra religionem; imò potius contrarium non leuiter colligitur. Nam in Bulla Pij IV. dicitur sacerdotes denunciandos esse, qui mulieres penitentes ad actus inhonestos prouocant, & loco *reconciliationis cum Deo grauiori peccatorum mole onerant, & in manibus diaboli tradunt.* Quae verba necessario respiciunt actus inhonestos, qui peccata mortalia sunt: nam per venialia nec traduntur in manibus diaboli, nec grauiori mole onerantur. Clemens verò VIII. nihil aliud fecit, quam renouare supradictum decretum. Gregor. verò XV. in sua constitutione vocauit impium hoc, ac nefarium scelus, & illud facientem infernalem, veneficum, & proditorem execrabilem, quae cum inductione ad peccatum veniale nequaquam videntur coherere.

3 Propter haec non improbabile videri potest, si sacerdos penitentem tractibus aliis honestis tangat, qui ex circumstantiis solum peccata venialia fiant, & ipse penitens intelligat sacerdotem nullo modo habere animum vltius progrediendi, neque penitens periculum consentiendi in graue crimen, non committit peccatum mortale contra religionem; sicut neque contra castitatem, neque fore denunciandum sub graui culpa. Verum si ex circumstantiis colligeretur animus sacerdotis vltius progrediendi, censenda esset talis sollicitatio grauis, quia sufficienter praesumit penitens ad graue crimen sacerdotem voluisse ipsam

inducere.

4 Ad rationem in contrarium respondeo, illa quae secundum se peccata sunt venialia, vel nulla peccata, posse fieri peccata mortalia in materia religionis: ut in exemplo adducto, de cibo sumpto ante Eucharistiam. Sed hoc est quando non prohibetur qua ratione in se mala sunt, sed solum ob reuerentiam factis debitam. Ac quando solum prohibentur, qua ratione mala sunt ne fiant in sacramento, sequuntur naturam, quam habent. Unde si peccata venialia sunt in ratione iustitiae, vel castitatis, peccata venialia sunt in materia religionis: si verò mortalia, peccata mortalia sunt in materia religionis.

PUNCTUM IV.

An si penitenti tribus in confessione chartam postea legendam, in qua ad Venerem chartas, censuris sollicitator in confessione, ac proinde denunciandus, & puniendus.

- 1 *Placet alicui sic esse affirmandum.*
- 2 *Proponuntur rationes in contrarium.*
- 3 *Videtur ob illas pars negans probabilis.*

1 **V**idetur absolute affirmandum, quia traditio illa chartae est incepta sollicitatio, & negati non potest per illam iniuriam fieri sacramento: si quidem tempore quo monendus erat penitens de mutatione vitae in melius, instrumentum tradatur ei, quo sauetur. sic Ioan. Sanch. *disp. 11. sect. 2. n. 31.*

2 Sed obstat primo, quia talis chartae traditio est solum causa sollicitationis, non vero sollicitatio. Non enim tunc quando traditur charta, mouetur penitens ad malum, ut suppono. Ergo tunc non sollicitatur: sollicitatio namque est inductio, & motio voluntatis alienae; cum autem non mouatur penitens voluntas in confessione, sed extra, quando scilicet legit chartam offertur in confessione non fuisse factam sollicitationem, ac proinde non fore ex obligatione denunciandum. Confirmo, ut Sacerdos subiciatur poenis contentis in Bullis aduersus sollicitantes, requiritur ut delictum sollicitationis, in ratione sollicitationis sit completum: sicut requiritur homicidium completum, ut irregularitas homicidij contrahatur, & percussio clerici, ut excommunicatio liget, neque sufficit causam dedisse his delictis. Cum igitur in traditione chartae non fit sollicitatio completa, imò neque sollicitatio, non erit Sacerdos sic peccans denunciandus, & puniendus ex rigore decreti inquisitionis.

Secundo finis praecipue intentus in Bullis aduersus sollicitantes non procedit in hoc casu. Finis enim est, ne penitentes loco reconciliationis grauioribus peccatis onerentur & loco medicinae venenum eis propinetur. At in supradicto casu cessat hic finis, cum absolute per confessionem penitens cum Deo reconciliatur, & medicina, & non venenum ei propinetur cui reconciliationi, & medicinae charta tradita non obstat. Et explicio hoc exemplo. Si enim chartam anatoriam tribueres penitenti dandam alteri personae legendam, quamque velles prouocare ad malum, quis diceret te venenum in confessione huic penitenti propinasse, cum ipse ignarus sit, quid charta continet, neque obinde impediatur a reconciliatione cum Deo: Ergo similiter dicendum videtur, quando charta traditur penitenti legenda ab ipso, quia vique dum legit non propinat illi venenum. Item talis actio prout est facta in confessione indifferens omnino est in foro externo, neque ab alio quam a tradente malitia eius cognoscitur. Ergo non venit denuncianda. Solum enim actus, quae mala apparet in sacramento, quaeque penitentem in sacramento maculare potest, denuntiari debet.

3 Haec rationes probabilem videntur reddere partem negantem, talem scilicet traditionem chartae non esse sollicitationem comprehensam in Bullis, si charta non immediate post susceptum sacramentum legatur, sed transacta iam tempore. Verum quia hoc delictum grauissimum, & perniciosissimum est, praecaveri debet, & cohereri omnis occasio illud committendi.

PUNCTUM V.

Explicantur aliqui casus, in quibus dubium est, an interueniat sollicitatio comprehensa in Bullis.

- 1 *Si feminam incites, ut alium in copulam admittat, denunciandus es.*
- 2 *Si sollicitus, ut mediet, esto probabile aliquibus videntur non fore denunciandum ex decreto Clementis. At probabilis sensus oppositum.*
- 3 *Si femina sollicitus ad Venerem, & tu renuas contentum tractibus, aliqui existimant te esse denunciandum.*
- 4 *Verius sensus oppositum.*

Primo.

Primus est, si in alterius gratiam fiat sollicitatio, v.g. si fecerimam intiges, vt alium in copulam admittat. Et quide in hoc casu confendum est esse sollicitationem comprehensam in Bullis, cum vero penitentem ad turpes actus inducas per accidens, vt sine tecum excedendi, vel cum alio, ita docet Ioan. Sanchez *disp. 1. n. 43.* cum *Acunea qu. 17. n. 5.* Sanchez *disp. 1. n. 43.* cum *Acunea qu. 17. n. 5.* Sanchez *disp. 1. n. 43.* cum *Acunea qu. 17. n. 5.*

Secundus ex, si feminam sollicitet, non quidem tibi, neque alteri copulandam, sed vt mediet, & intercedat, vt alia fornicationem consentiat. Et quidem vbi decretum Gregorij XV. receptum est, omnino affirmandum est, esse sollicitationem ibi prohib. tam, & denuntiandam. At enim Paganus, *de denuntiandis esse sacerdotibus, qui ad inhonestas, & sine inter se sunt cum a se perpetranda sollicitauerint.* Itemque qui cum penitentibus illicitis & inhonestis sermones, sine tractatus habuerint, vti ex constitutione Pij IV. & Clementis VIII. & ex decreto Inquisitorum exilimata *Acunea q. 17. n. 8.* & Freytag *1. 1. n. 28.* probabile esse non esse sollicitationem ibi comprehensam, neque talem Confessarium sic sollicitantem denuntiandum inquisitioni, quia hanc sollicitatio cum non sit ad exequendum carnis huiusmodi cum penitente, non videtur in Bullis prohibita. Mihi tamen videtur probabilius & esse sollicitationem ibi comprehensam, & esse denuntiandam Nam ex supradictis Bullis, & ex edicto Inquisitorum mandatur denunciari sacerdotes, qui *conferunt penitentibus ad actus inhonestos, seu illicitos.* Quia autem prouocat penitentem, vt mediet, absolute prouocat ad actus inhonestos, illa enim mediatio actus inhonestus est, & cuiusmodi species cum criminis perpetrando. Item tota ratio prohibendi sollicitationem penitentis factam prouocet in praesenti, quia veniens propineti Confessarius, cui debet auridormum solliciti propinare, & loco reconciliationis grauem peccati mortalem imponat, fonerque limpidissimo lutum admisceat. Ergo cum hoc decretum sit in fauorem sacramentum penitentiae, non limitandum est, sed potius extendendum, vt diximus.

Tertius casus est, si feminam te sollicitet ad congressum, tu vero reatus intendens solum tactibus oblectari, & ad illos solum feminam prouocet, denuntiandus ne sit? Ioan. Sanchez *disp. 1. n. 28. in fine.* exilimatur te denuntiandum; quia tam ad copulam quam ab osculis, & tactibus auertere poterat feminam, ergo cum ad actus prouocas, male facis. Et confirmat, si enim feminam te prouocaret ad sodomiticum congressum, tu vero reatus ad naturalem incitares, omnino est dubium denuntiandum fore, quia talis prouocatio mala est. Esto enim licitum sit minus malum alteri consuleret, vt maius vitetur, quando alia via vitari non potest. At cum quilibet in se ipso vitare possit maius malum sine effectione minoris, nullo modo licet minus effecere. Non enim licet feminam inducere ad nefandum congressum offerre vas naturale, vt praeputium tenet, quia talis oblatio intracte mala est, sic in praesenti non licet tibi inducere ad congressum solum tactibus oblectari, & ad illos penitentem inducere. Ergo vt is denuntiandus.

Verum mihi se offert contrarium dicendum. Fateor namque si feminam prouocet Confessarius ad Sodomiticum, imple vero ad naturalem congressum incitaret, vel eorum, fore Confessarium denuntiandum; quia absolute Confessarius inductor est ad malum ad quod non est ad penitentem prouocatus. At quando solum tenet congressum, volens se tactibus tantum oblectari, non confertur Confessarius sollicitare ad malum, sed sollicitationi factae a femina consentire. Femina enim inducens ad congressum, tacite, & in viuitate inducit ad oscula & tactus, vt potest praeter ad illud; eaque de causa manifestato congressu in confessione nulla est obligatio confitendi tactus, & oscula, vel tactus in materia de confessione. Ergo Confessarius studens solum tactus, remans veritatem prosequi, non periuadet feminam, ad congressum sollicitantem, aliquid malum ad quod ipsa non inducitur, imo si bene perpendatur, solum periuadet feminam, vt contenta sit sollicitatione ad tactus, & oscula, neque ultra velit procedere. Deinde ipse Ioan. Sanchez *illa disp. 1. n. 28. affirmat, si adiuuicem fiat sollicitatio, a femina primo, a Confessario deinde, ita vt mutuo se pelliceant ad turpis actus complementum, non fore denuntiandum Confessarium, quia illa non est prouocatio ex parte Confessarij, sed in prouocationem factam consentiente, & illam continuare. idemque docet *Acunea q. 1. n. 1.* sed quando Confessarius prouocatus ad congressum periuadet solum tactus, & oscula, in dimidiatam prouocationem confertur. Ergo non venit denuntiandus.*

PUNCTVM VI.

An sola sollicitatio ad Venerem sit denuntianda Inquisitoribus.

- 1 Proprius dubitandi ratio, ob quam probabile est omnem prauam sollicitationem denuntiandam esse.
2 Probabilis est hanc obligationem imponendam non esse penitentibus.

- 3 In usu aliorum sacramentorum sollicitatio ad Venerem non venit Inquisitoribus necessariò denuntianda.
4 Venit tamen sic delinquens denuntiandus superiori, vt illum corrigat.

Ratio dubitandi est, quia idea haec denuntiantur, quia sic sollicitantes de heresi suspecti, praebent enim fundamentum saltem leue, vt de illis suspicio formetur, non bene de sacramentis sentite. Sed haec ratio aequè procedit, si ad furtum, vel homicidium, vel aliud quoduis maleficium inducant; imò maior malicia videtur adesse in inductione ad haec peccata, quam in inductione ad luxuriam, cum inductio ad luxuriam magis ex passione procedat quam ex malitia.

Propter hanc rationem exilimatur Pegna in *directi inquisiti. 2. p. comm. 8. 1. vers. sic ille quoque*, Inquisitoribus iudici sic penitente ad quilibet peccata sollicitantes.

Verum est probabiliter dici posset ob facultatem generalem Inquisitoribus datam cognoscendi de heresi suspectis, posse cognoscere de his sollicitantibus, si deferantur. At credo nullo modo teneri penitentes sic Confessarium sollicitantem Inquisitoribus denuntiare, quia nullibi cautum est talem denuntiationem esse faciendam, neque in breuius Pontificum, neque in edictis Inquisitorum; omnia enim hoc solum de sollicitantibus ad actus inhonestos loquuntur, quia ob fragilitatem naturae frequentius haec sollicitatio contingere poterat, & maius in ea periculum consentienti; & ita docet Ledelm *de marimon. q. 56. art. 2. §. 2. non est idem. Param. 2. qu. 10. n. 12. & 12. Acunea qu. 1. n. 9. n. 3. & 6. Ioan. Sanchez disp. 1. n. 23.*

Neque item sollicitatio ad Venerem in aliorum sacramentorum denuntianda necessariò venit Inquisitoribus; quia nullibi de huiusmodi delicto specialiter cautum est denunciationem fieri: ita *Acunea q. 1. n. 9. numero 6. Freytag num. 10. Ioan. Sanchez disp. 1. n. 42.*

Aduerto tamen sollicitantem ad Venerem in usu aliorum sacramentorum, vel in confessione ad aliquod maleficium, fore denunciandum suo superiori, vt illum corrigat, & emendet, & iniuriam sacramenti cauet, seruatis tamen conditionibus requisitis in denuntiatione facienda, de quibus in materia correctionis statemur, & denuntiationis iudicialis.

PUNCTVM VII.

Quae sollicitatio censenda sit facta, ante, vel post, immediatè ad confessionem, vt denuntiari debeat Inquisitoribus.

- 1 Ex decreto Clem. non constat denuntiandum Inquisitoribus esse Confessarium, ante, vel post confessionem delinquentem. At ex edicto Inquisitorum constat.
2 Quid si ante, vel post immediatè ad confessionem sollicitaret.
3 Ante confessionem sollicitat Confessarius, tamen si confessio non sequatur.
4 Intelligi debet, dum modo femina vellet statim confiteri.
5 Non est sollicitatio ante confessionem denuntianda, si illo tempore neque femina, nec sacerdos de confessione faciendâ statim cogitarunt, tamen si de facto confessio sequatur.
6 Sed quid si feminam volentem confiteri dissuadeas confessionem, animo incitandi postea ad libidinem? Si animum non manifestas, non est sollicitatio denuntianda, secus si animum manifestas.
7 Proponitur quaedam obiectio.
8 Fit illi factus.

EX decreto Pij IV. & Clem. VIII. non constat expressis verbis sollicitationem factam ante, vel post confessionem esse denuntiandam; eaque de causa motus est Sagundez *de praecipis Ecclesiae. 2. p. 1. cap. 3. num. 31.* affirmare nullam esse obligationem denuntiandi, nisi sollicitatio in ipso actu confessionis fiat, hoc est post signum crucis, & ante absolutionem. At ex constitutione Gregor. XV. & ex edicto Inquisitorum constat fore denuntiandum.

Illam ergo dicitur sollicitatio ante, vel post confessionem immediatè, quando inter sollicitationem, & confessionem nihil aliud mediat, ita vt, neque Confessarius, neque femina ad extraneos actus diuertit. ita Ioan. Sanchez *disp. 1. n. 49.* cum Freytag *qu. 5. n. 20. Paramo lib. 3. qu. 10. n. 47.* Vnde si absolutione impensa aliquis illorum ad extraneum actum diuertit, & sic diuersus, vel feminam diuersam statim sollicitauerit, non dicendus est incontinenti sollicitari sic Ioan. Sanchez *suprà cum Egidio de privileg. honest. artic. 1. n. 19.*

Vt verò ante confessionem sollicitare dicatur Confessarius, nullo modo requiritur confessionem ipsam sequi: sufficit enim, si femina accedentem confiteri periuadeat Venerem & confessionem dissuadeat, quia tunc Confessarius laqueum parat, vbi à laqueis penitentem liberare debebat. Quapropter Gregor. XV. in sua constitutione appositur pueniendū esse sollicitantem occasione confessionis

DE INQUISITIONE SACRAMENTORUM